295

Ner. ~~294.~~ ROK 1843. CZWARTEK 28 GRUDNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiace złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE. Jutro Tomasza Kantuar. B.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE. Jutro Lassota.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopień ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
23	6	27 10. 488	+ 1, 7	2, 15	Pł.Zachodni słaby	Pochmurno	Snieg i deszcz
	2	9, 407	2, 4	1, 96	,, ,,	,,	
	10	8, 210	2, 5	2, 20	,, mocny	,,	Deszcz
24	6	7, 901	3, 6	2, 43	Zachodni słaby	Chmurno	Deszcz
	2	8, 233	4, 7	2, 79	Zachodni ,,	,,	
	10	9, 791	4, 0	2, 52	Połnocny ,,	,,	Deszcz
25	6	10, 962	3, 8	2, 36	Pł. Zachodni ,,	Pochmurno	
	2	11, 058	4. 8	2, 48	Zachodni ,,	,,	
	10	11, 401	4. 5	2, 69	,, ,,	,,	Deszcz
26	6	11, 365	4, 7	2, 74	Zaden	,,	
	2	11, 266	4, 7	2, 46	Pn. Wschodni słaby	Chmurno	
	10	11, 184	6, 5	2. 35	Zachodni ,,	Pochmurno	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Używając prócz zaleconych mi wód i kąpiel mineralnych ciągłej od roku bez polepszenia kuracyi, z której gdy dopiero tu z rady W. Woźniakowskiego doktora medyc. przyszedłszy do zupełnego zdrowia, wraz z pozbyciem się przez szybką i z dziwną zręcznością wykonaną operacyą uformowanej narośli w kącie oka, i fistuły łzowej w lewém oku, mam sobie przeto za obowiązek jakkolwiek obrażę skromność twoją zacny mężu, tobie unikającemu pilnie wynurzeń należnej wdzięczności, oświadczyć ci publicznie podziękowanie moje, jako niezbędnie potrzebną ulgę przejętemu najżywszą wdzięcznością sercu które, z pełnych objawiającéj się skromności czynów twoich, tem mocniéj utwierdza się w przekonaniu, że kto duszę, tę iskrę bóstwa wcześnie rozpromieni wyższemi cnotami, czyje serce szlachetne tak jak twoje w każdym widzi brata, i z tkliwém współczuciem, z odznaczającą cię zarazem bezinteressowną gorliwością dąży przynieść ulgę cierpiącym, ten naznaczywszy każdą chwilę użytecznym czynem, i dopełniwszy godnie powołania człowieka lekarza, staje się wyższym nad wszelkie pochwały, i w własnem sercu znajduję pociechę, jakiéj ty czcigodny lekarzu po wszystkie chwile życia swego używaj swobodnie.

Ostaszewska Ob. z Sand.

Część Urzędowa.

Nro. 3806.

TRYBUNAŁ.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do massy Nathana Spitzer, składającej się z kwoty zl. 25 gr. 13

gotowizną i z kwoty zł. 260 hypotecznie ubezpieczonéj przez p. Jana Pacaka w roku 1832 na satysfakcyą summy zł. 269 gr. 15 zapowiedzianéj, aby się po odbiór tejże z stósownemi dowodami w przeciągu miesięcy 3 zgłosili pod rygorem postąpienia jak z massą bezdziedziczną.

Kraków d. 15 Listopada 1843 r.

Prezes

MAIER.

(3r.) *Lasocki* Sek.

Nro. 355

TRYBUNAŁ

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do massy Justyny Kohlsdorfowéj z kwoty złp. 10 gr. 16 w gotowiźnie, i złp. 448 w skryptach, w depozycie sądowym złożonéj, aby po odbiór takowéj w terminie 3 miesięcy z stósownemi dowodami do Trybunału zgłosili się pod rygorem postąpienia z massą tą jako bezdziedziczną.

Kraków d. 17 Listopada 1843r.

Sędzia Prezydujący,

Dymidowicz

(3r.) Sekr. *Lasocki*

Nro. 162.

TRYBUNAŁ.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do massy Maryanny Bujnowej kwotą zł 68 gr. 2 w bankocetlach Wiedeńskich wynoszącéj w depozycie sądowym złożonéj, aby się po odbiór tejże w zakresie 3 miesięcy, z stosownemi dowodami, do Trybunału zgłosili pod rygorem przyznania wzmiankowanéj massy na rzecz skarbu publicznego.

Kraków d. 26 Października 1843 r.

Sędzia Prezydujący

Dymidowicz.

(3r.) *Lasocki* Sekr.

NOTARYUSZ PUBLICZNY.

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu

Podaje do publicznéj wiadomości, iż na d. 29 Grudnia r. b. o godzinie 9 rano w domu pod L. 487 przy ulicy ś. Jana w Krakowie odbędzie się licytacya win węgierskich i zagranicznych, chęć licytowania mający na czas oznaczony z gotowizną przybyć raczą.

Kraków d. 21 Grudnia 1843 r.

(3r.) Sebastyan *Korytowski* Not. Publ.

LOTERYA KRAJOWA.

W ciągnieniu 1078 dnia 27 Grudnia 1843 roku w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące Numera:

46. — 37. — 75. — 73. — 52.

Przyszłe ciągnienie 1079 przypada dnia 3 Stycznia 1844 roku.

Wiadomości zagraniczne.

— *Darmstad* 12. *Grudnia.* —

Wczoraj o godzinie 8 w wieczór, 400 młodych obywateli i tutejszych mieszkańców, przybyło przed pałac W. Xięcia w świetnéj processyi z pochodniami, muzyką i śpiewami dla uczczenia pobytu Ich Cesarskich Wysokości W. Xięcia następcy tronu rossyjskiego i jego dostojnéj małżonki. Dostojni goście ukazali się na balkonie i powitani zostali przez licznie zgromadzoną publiczność radosnemi okrzykami które się kilka razy powtarzały. Niosący pochodnie utworzyli cyfry dostojnéj pary.

— *Paryż* 10 *Grudnia.* —

Onegdaj był wielki dyplomatyczny wieczór u posła angielskiego, na którym znajdował się także xżę Oettingen-Wallerstein, który właśnie potem miał już opuścić Paryż.

Gdy xiążę Bordeaux przybył do Londynu, głosili jego stronnicy, że tam przez kilka lat pozostanie. Poźniéj mówiono, że tylko trzy miesiące zabawi w Londynie. W ostatnich dniach sądzono, że xiążę pozostanie tylko do 15 Grudnia, a teraz zdaje się, że i ten czas będzie skrócony, i że xżę Bordeaux już jutro opuści Londyn.

Sądzą, że gabinet tuileryjski nie przychyli się do prośby królowéj Izabelli o interwencyę, o którą miała rzeczywiście upraszać w liście swoim do króla Filipa pisanym. Królowa Krystyna nalegała, aby przynajmniéj korpus obserwacyjny był postawiony przy Pyreneach, iżby w nieprzewidzianem zdarzeniu mógł przekroczyć granicę hiszpańską.

P. Thiers i hr. Molé, jak i obustronni ich

przyjaciele, mają być zupełnie zgodni co do wszystkich kwestyi politycznych.

P. Lamartine mianowany jest prezesem Akademii w Macon na rok 1844.

— *Dnia* 8 *Grudnia.* —

Wczoraj gdy królowa Krystyna modliła się w kościele, przybył lokaj w liberyi pałacu tuileryjskiego i oddał jéj list. Królowa Krystyna przeczytawszy go, zdawała się być pomięszana, i natychmiast wyszła z kościoła. Domyślają się, że ten list musi zawierać depeszę telegraficzną; któréj nie ogłoszono.

Hr. Bresson nie wstrzymał swéj podróży do Madrytu, jak głoszono, donoszą bowiem z Bajonny pod d. 5 że przejeżdżał przez Irun, gdzie był uroczyście przyjmowany przez władze hiszpańskie.

— *Londyn* 9 *Grudnia.* —

Na jutrzejszéj radzie tajnéj w Windsor, królowa podpisze postanowienie oznaczające dzień zgromadzenia się Parlamentu.

Lord Grey jest niebezpiecznie chory, wątpią o jego życiu.

Times donosi o rozbiciu się okrętu transportowego, który miał na pokładzie batalion wojska.

Oświadczenie się Lorda Spencer za wolnym handlem zboża wprawił w ruch wszystkie dzienniki tutejsze, Opozycyjne dzienniki i wszystkie które są przeciwne monopolom, unoszą się z pochwałami sławnego polityka, byłego ministra korony, który przez swe oświadczenie zadał nie mały cios prawom sprzyjającym monopolom.

Nigdy opłata składana przez stronników O'Connela na wynagrodzenie go za prace podejmowane w interessie Unii, nie dosięgła tak wysokiéj stopy, jak od czasu wszczęcia przeciw niemu processu. Z pewnością twierdzą, że w tym roku ta opłata wyniesie przeszło 40,000 f. st. (1,680,000 złp.)

— *Madryt* 5 *Grudnia.* —

Po długiem porozumiewaniu się, nowe ministerstwo zostało nakoniec utworzone, i o tem urzędownie zawiadomiono korporacye prawodawcze. Skład jego następujący. Gonzalez Brawo, prezes gabinetu i minister stanu: Mazarredo m. wojny; Mayaas M. sprawiedliwości; Penaflorida, m. spraw wewnętrznych; Portillo m. marynarki, Diax de Serralde, tymczasowo m. skarbu; Carasco miał otrzymać ministerstwo skarbu; i już był na konferencyach przygotowawczych, ale niektóre trudności zmusiły do odwleczenia jego nominacyi(aby zaś nie przedłużać przesilenia, musiano się ograniczyć na mianowaniu tymczasowego ministra.

Na dzisiejszem posiedzeniu izby deputowanych toczyły się dalsze rozprawy względem p. Olozagi. Nowi ministrowie byli obecni.

Z Paryża 10 *Grudnia.* Dzisiejszą pocztą madrycką otrzymaliśmy gazety madryckie i korespondencye do d. 4, których atoli treść nie może zmniejszyć obawy, jaką wywołał ostatni obrót wypadków politycznych w stolicy hiszpańskiéj: Usiłowania p. Gonzalez Brawo, w utworzeniu nowego gabinetu, nie doprowadziły jeszcze do żadnego rezultatu. Exaltowani odmawiają mu swego współdziałania, a z członków stronnictwa rządowego wielu lęka się odpowiedzialności i niebezpieczeństwa, jakieby dla nich i dla kraju pociągnąc za sobą mogło utworzenie gabinetu czysto umiarkowanego. Obadwaj członkowie stronnictwa Krystynistów, jenerałowie Narvaez i Concha, którym zapewne nic zbywa na dobrych chęciach i na zdolności czynienia ofiar, już przez same nazwiska swoje takby zdepopularyzowali nowy gabinet, że ani o tem pomyślić można, aby przez jednego z nich zapełnić powstałą próżnie.

P. Olozaga w dalszym ciągu obrony swojéj, na posiedzeniu kongresu d. 4 oświadczył między innemi, że d. 28 z. m. udał się o zwykłéj godz. do królowéj z mnóstwem dekretów. które wszystkie przed podpisem królowéj musiał odczytać, a że ich była znaczna liczba, przeto naturalną niecierpliwość młodéj królowéj zwalczyć musiał; że dopiero po podpisaniu wszystkich dekretów ofiarowała mu królowa podarunek dla jego młodéj córki, któréj go doręczył w obec kilku osób, na których świadectwo w razie potrzeby powołać się może.

W Barcelonie wychodzi już znowu 6 pism politycz: *Constiucional*, *Verdad*, *Cisne*, (łabędź), *Imparcial*, *Prosperidad* i dziennik urzędowy,

Niektórzy przypominają sobie tę okoliczność że na uczcie danéj d. 21 Listopada przez królowę dla ciała dyplomatycznego; Olozaga podał królowéj rękę i usiadł z prawéj strony przy niéj. Ta śmiałość i pogwałcenie winnego uszanowania —bo w Hiszpanii to rzecz niesłychana, aby poddany podawał rękę swéj monarchini—powszechnie się nie podobały i dały powód do niemiłych uwag ciała dyplomatycznego.

P. Olozaga w czorajszéj obronie swojéj oświadczył jeszcze i to, że królowa w nocy z dnia 28 z. m. już po podpisaniu wszystkich dekre-

tów wezwała go, aby wygotował postanowienie, udzielające jéj nauczycielowi muzyki jeden z orderów; że gdyby królowa czuła się być obrażoną, nie byłaby spokojnie udała się na spoczynek i dopiero nazajutrz objawiła jenerałowi Narvaez to, co poprzedniego wieczora zaszło: że z resztą przyrzeczenie milczenia, o które Olozaga prosił królowę, nie ściągało się do niczego innego, jak tylko do dekretu rozwiązania kortezów, jakoż gdy moderadzi, piastujący najwyższe godności w pałacu, powzięli wiadomość o tym dekrecie, natychmiast ubarwili tę scenę dodatkami i zmyśleniami, aby tylko przez to strącić prezesa ministrów i jego kolegów.

Jakkolwiekbądź zawsze na panu Olozaga cięży ta wina, że bez formalnego zezwolenia swych kollegów, wygotował wyrok rozwiązania kortezów i do podpisu królowéj go poddał.

Jenerał Narvaez nie opuszcza teraz prawie pałacu.

Rozmaitości.

O układaniu mierzwy i urządzaniu gnojówek. Każdemu gospodarzowi wiadomo, ile korzyści w jego zawodzie mierzwienie roli przynosi, zdaje mi się nawet, że ważniejszem jest robienie mierzwy, jak sama uprawa roli. Przysposabianie mierzwy jest podstawą gospodarstwa; kto się szczerze nią zajął, z pewnością na to rachować może, że jego praca sowicie wynagrodzoną będzie. Pomimo widocznéj potrzeby i tylokrotnych korzyści, których się spodziewać można po dobréj uprawie mierzwy, codziennie przekonać się można, jak mało troskliwości przy zakładaniu gnojówek, i ile mierzwy do toku ginie, jedynie przez opieszałość i niedbalstwo. Wam więc kollegom gospodarzom podaję sposób robienia nawozu; naśladujcie go, a doczekacie się w krótce korzyści, któremi od kilku lat już z lichwą za zabiegi moje wynagrodzony jestem. Starajcie się wszelkiemi sposobami, aby z mierzwy skupionéj przed oborami nie tylko co do ilości nic nie stracić, ale ją, ile możności, poprawiać. Zapobiegając więc jéj rozkładowi, sadzą się w koło gnojówki drzewa, ażeby jak najmniéj na działanie słońca wystawioną była; od zagrzania chronić należy mierzwę za pomocą przekładania jéj ziemią, darnią i polewania mokrzem. Takim sposobem postępując, można rachować na obfitą ilość mierzwy i na jéj dobroć, gdyż exhalacya spodnich warstw razem z mokrzem wsiąkającym z góry na dół przerabia ziemię w nawóz i zapobiega paleniu się i psuciu mierzwy. Zdaje mi się, że niema gospodarstwa, któreby zupełnie pozbawionem było szlamu, torfu i darni, sprowadzenie tych że z pola lub łąk nie tak wielkim podpada trudnościom, gdyż to uskutecznić można zwyczajnemi wozami, a koszta z ląd wynikłe wynagrodzą się przez daleko większą urodzajność ziemi. Jeżeli pole, które ma być wymierzwione, nie jest zbyt odległe, wywozi się mierzwa prosto z obór na rolę, gdzie się układa na kupę, przesypuje ziemią i mokrzem zlewa! przy tym sposobie układania gnoju, trzeba spodem usypać dość grubą warstwę ziemi lub darni, żeby w tejże zatrzymać mokrz przesiąkający przez całą kupę. Doświadczenie uczy, że częste przesypywanie mierzwy w owczarni ziemią bardzo jest korzystnem, do czego nieledwie wszystkie rodzaje ziemi użyte być mogą; oprócz kamyczkowatéj, najlepszą jest ziemia torfiasta.

Gnojówka w podworzu następującym sposobem urządzona być powinna. Kształt równa się obszernemu półkolu, w środku nieco spłaszczonemu, głębokości trzech łokci od brzegu; stopniowo idzie w górę, aż się zrówna z płaszczyzną. W śródku tego półkola zakłada się rezerwoar do mokrzu, który weń ściekа z stajni lub obory kanałem podziemnym. Rezerwuar ten jest to kadź obszerna lub beczka; brzegi i spód powinny być dobrze ubite gliną, ażeby jak najbardziéj od wsiąkania zabezpieczyć; dla tego najwięcéj brukowanéj studni i kanału nie życzylibyśmy sobie; wszakże drzewo dębowe długo bardzo od zepsucia ochronionem być może. Wszelka baczność zwróconą być powinna na sprowadzenie każdéj niemal kropli mokrzu do tego rezerwoaru, który nie tylko, jak już nadmieniliśmy, przez zlewanie nim nawozu przysposabia większą i lepszą ilość, ale jeszcze oprócz tego użytym być może jako płyn do wymierzwiania roli na rzepak i kapustę. Rośliny te lubią szczególniéj ten rodzaj nawozu; jest on bardzo mocny, i przez prędkie pomieszanie się z ziemią, działa na bujną wegetacyę; a roślinom nie szkodzi.

Dla łatwiejszego wjeżdżania, najlepsze są gnojówki w kształcie półkola; spód wykłada się gliną, którą dobrze trzeba ubić, i na to dopiero kładzie się bruk z małych kamieni; w koło gnojówki wybrukować trzeba otwarty, dość głęboki rynsztok, ażeby nim odprowadzać wodę zewnątrz ściekającą. Układanie mierzwy zaczyna się od miejsca najgłębszego, warstwy pojedyncze, o tyle muszą być skupione, żeby zawsze od wysuszenia zabezpieczone były.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 26 do dnia 27 Grudnia.

Dąbski Maxym ob., z Polski; — Zimmer Fryderyk, Pospischl Jan, Blum Zygmunt, z Galicyi.